

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717202190
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8717202190.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Anny Kovaľovej, PhD. a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v právnej veci žalobcu Ing. V. M., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v A. E., na ul. Z. č. XXX/XA, právne zastúpeného JUDr. Monikou Mattovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, na ul. Zvonárskej č. 8, IČO: 35 550 139, proti žalovanej Ing. M. C. G., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v O., na ul. Y. č. XXX/X, o vyporiadanie zaniknutého BSM s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 10.07.2023, č.k. 12C/9/2017 - 1362, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobcovi sa priznáva voči žalovanej náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom určil, že z vecí, ktoré mali strany v BSM pripadá žalobcovi rodinný dom, súpisné č. XXX, zapísaný na LV č. XXXX, kat. úz. A. E.. Žalobcovi uložil povinnosť uhradiť dlh v A. zo Zmluvy o hypotekárnom úvere č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej dňa 21.10.2011 v znení jej dodatkov a dlh v A. A., a.s., K. zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.07.2012. Na vyrovnanie zaniknutého BSM bola žalobcovi uložená povinnosť uhradiť žalovanej sumu 12.495 eur do 90 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadnej zo strán náhrada trov konania priznaná nebola.

2. Vo veci už prvoinštančný súd raz rozhodol, a to rozsudkom zo dňa 03.02.2022 č.k. 12C 9/2017 - 1064. V ňom prvoinštančný súd určil, že z vecí, ktoré mali strany v BSM, pripadá žalobcovi rodinný dom, súp. č. XXX, zapísaný na LV č. XXXX, kat. úz. A. E.. Žalobcovi uložil povinnosť uhradiť dlh v A. v čiastke 94.829,65 eur podľa Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX a dlh v A. v čiastke 12.117,20 eur podľa Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX. Na vyrovnanie zaniknutého BSM bola žalobcovi uložená povinnosť uhradiť žalovanej sumu 22.626,57 eur do 90 dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadnej zo strán náhrada trov konania priznaná nebola.

3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 31.10.2016, vydaným vo veci 7Pc/1/2016, bolo rozvedené manželstvo žalobcu a žalovanej, pričom maloletá A. bola zverená do starostlivosti žalovanej a žalobca bol zviazaný povinnosťou uhrádzať na dieťa výživné sumou 150 eur. Zároveň bol upravený styk žalobcu s maloletým dieťaťom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14.11.2016.

4. Po rozvedení manželstva strany neuzavreli dohodu o vyporiadaní BSM, a preto bolo vykonané vyporiadanie na návrh žalobcu podľa zásad uvedených v § 150 Občianskeho zákonníka. Pri vyporiadaní sa vychádzalo z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Zásada rovnosti podielov je základnou zásadou vyporiadania BSM. Platí, že v rovnakom pomere, v akom sa manželia podieľajú na spoločnom

majetku, sa podieľajú aj na spoločných dlhoch. Z tejto zásady súdna prax pripúšťa výnimky. V konaní neboli zistené okolnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu výnimky a zmenu podielov v prospech niektorej zo strán. Aj keď vyporiadanie BSM môže byť vykonané so značným časovým odstupom od zániku BSM, vykonáva sa zásadne ex tunc, t.j. k okamžiku zániku. Dokončené vyporiadanie má retroaktívny účinok. Pri stanovení výšky vyrovnávacích podielov nie je možné hodnotu vnosu odpočítať od čiastky, ktorú by mal účastník druhému zaplatiť na vyporiadací podiel. Pri zohľadnení vnosu je nutné určiť výšku celkového majetku tvoriaceho súčasť BSM a výšku vnosu, respektíve vnosov. Výsledná hodnota je určujúca pre základné vyčíslenie výšky podielov pre každú stranu. Pri rovnosti podielov je to polovica uvedenej sumy. K takto zistenému podielu účastníka je nutné pripočítať výšku ním prevedeného vnosu. Súčet oboch podielov i so započítaním vnosu musí dať vo svojom súhrne celkovú hodnotu aktív spoločného majetku manželov.

5. Strany po oznámení súdu, že časť spoločného majetku (hnuteľné veci, auto, časť aktív), vyporiadali mimosúdne, deklarovali, že žiadajú vyporiadať ostatný spoločný majetok a to nehnuteľnosť - rodinný dom v hodnote 152.200 eur, a dlhy - nesplatené pôžičky poskytnuté A. Žalobca zároveň žiadal, aby súd pri vyporiadaní zohľadnil vnos - dar poskytnutý žalobcovi rodičmi, predstavujúci postavené základy rodinného domu v hodnote 15.000 eur a ním vyplatené peňažné prostriedky na úroky dlhov voči banke od rozvodu manželstva do 27.01.2022 vo výške 7.903,56 eur. Žalovaná žiadala do pasív BSM zahrnúť ďalšiu pôžičku vo výške 12.000 eur poskytnutú jej matkou, zohľadniť financie z BSM vyčíslené vo výške 3.452 eur vynaložené na štúdium žalobcu, teda iba v jeho prospech a náklady vynaložené žalovanou výlučne z jej vlastných prostriedkov na samostatné bývanie odo dňa 01.09.2016, kedy opustila spoločnú domácnosť do rozhodnutia súdu, spolu vo výške 27.497,80 eur, spočívajúce v úhrade mesačného nájmu za byt vo výške 300 eur, nákladov na úhradu SIPO (poplatky za energie s príslušenstvom) vo výške 160 eur mesačne.

6. Z vecí, ktoré mali strany v bezpodielovom spoluvlastníctve, žalobcovi bol prikázaný rodinný dom v hodnote 152.200 eur. Zároveň mu bola uložená povinnosť splatiť zostávajúcu časť nesplatených úverov poskytnutých stranám počas trvania manželstva A. vychádzajúc zo zostatku dlhu ku dňu právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva vo výške 94.829,65 eur a 12.117,20 eur. Zároveň bolo žalobcovi uložené na vyrovnanie podielov uhradiť žalovanej sumu 22.626,57 eur (152.200 eur - 94.829,65 eur - 12.117,20 eur : 2).

7. Do pasív nebola zahrnutá pôžička, ktorú mali žalovanej poskytnúť rodičia na základe zmluvy zo dňa 12.11.2012. Pôžička z uvedeného dňa je jediný dokument podpísaný zmluvnými stranami a to rodičmi žalovanej ako veriteľmi a žalovanou ako dlžníkom. Ďalší dokument predložený žalovanou - zmluva o pôžičke zo dňa 08.01.2016 veriteľa L. G. a dlžníka V. M., predmetom ktorej malo byť požičanie peňazí vo výške 6.610,92 eur, nie je podpísaná dlžníkom, a preto daný právny úkon uzavretý nebol. Žalobca sám uzavretie takejto pôžičky poprel. Ak každý z účastníkov vynaložil na spoločný majetok peňažné prostriedky z pôžičiek uzavretých každým z nich samostatne, je potrebné ich vyporiadať ako vnos vynaložený každým z nich na spoločný majetok. Ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka stanovuje, že každý z manželov je pri vyporiadaní oprávnený požadovať, aby mu bolo uhradené, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok. Ak išlo o vnosy, nie je pre ich vyporiadanie významné, či dlhy z pôžičiek boli po rozvode manželstva každým z manželov uhradené, respektíve či by mohlo ísť o dlhy premičané. Preto tvrdená pôžička bez ohľadu na jej platnosť, nebola zahrnutá do pasív, ale posudzovala sa ako vnos žalovanej do spoločného majetku.

8. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno tvrdenia, že je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, čo v konkrétnom prípade má predstavovať vnos finančných prostriedkov vo výške 15.000 eur (dar), respektíve vnos vo forme veci - základy stavby, ktoré mu mali byť darované jeho rodičmi v danej hodnote. Žalobca nepreukázal, aby mu darcovia odovzdali sumu 15.000 eur v hotovosti ako dar, ktoré finančné prostriedky by vložil ako vnos na spoločný majetok - nehnuteľnosť, prípadne darovali vec, ktorá bola následne zapracovaná do spoločnej veci.

9. Nárok na úhradu toho, čo bolo vynaložené na spoločný majetok, je založený v okamihu, kedy bol oddelený majetok jedného z manželov takto vynaložený, aj keď je ho možné uplatniť až po zániku bezpodielového spoluvlastníctva v súvislosti s jeho vyporiadaním. Ak má tento vnos oddeleného majetku podobu finančného plnenia, dochádza k nemu už v okamžiku kúpy veci a pri stanovení náhrady podľa § 150 Občianskeho zákonníka sa vychádza z výšky takto vynaloženej finančnej čiastky. Naproti tomu

ku vnosu, ktorý nemá finančný charakter, ale charakter vecného bremena (typicky práve zabudovanie veci náležajúcej jednému z manželov do spoločnej stavby), nedochádza v dobe, kedy sa tento manžel stal vlastníkom veci, ktorá bola následne vynaložená na spoločný majetok, ale až v okamihu, kedy sa tak skutočne stane, teda vždy neskôr, veľakrát so značným časovým odstupom. Až vynaložením takejto veci na spoločný majetok stráca tento manžel svoje vlastnícke právo v nej a tak pre stanovenie výšky náhrady je podstatná hodnota vynaloženej veci práve v tomto okamžiku. Ak boli na vybudovanie stavby, ktorá je v BSM, použité stavebné materiály z oddeleného majetku jedného z manželov, je pre stanovenie výšky úhrady za tento materiál pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva rozhodujúca jeho cena v dobe zabudovania, v žiadnom prípade nie cena, za ktorú bol nadobudnutý. V danom prípade išlo o postavenie nového rodinného domu, ktorého stavebníkmi boli podľa predloženého projektu stavby a rozhodnutí v stavebnom konaní obaja manželia a stavba bola za trvania manželstva dokončená. Preto do BSM patrí nehnuteľnosť v celej svojej hodnote ku dňu zániku BSM bez ohľadu na účasť iných osôb pri výstavbe (R42/72).

10. Vnos deklaroval žalobca tiež ako vec - základy rodinného domu v hodnote 15.000 eur darované mu rodičmi darovacou zmluvou zo dňa 15.07.2011, na ktorých bola následne postavená ostatná časť nehnuteľnosti. Podľa obsahu darovacej zmluvy, ktorá mala byť žalobcom uzavretá v čase trvania manželstva strán a platnosť ktorej žalovaná strana poprela, darca je výlučným vlastníkom prostriedkov vo výške 15.000 eur. Podľa článku 2 darca touto darovacou zmluvou daruje do výlučného vlastníctva obdarovaného základy rodinného domu v hodnote 15.000 eur, ktoré sú postavené na parcele č. XXX/X, k.ú. A. E., zapísanej na LV č. XXXX podľa výkresu, ktorý je súčasťou projektovej dokumentácie rodinného domu a tvorí prílohu č. X tejto darovacej zmluvy a obdarovaný dar od darcu s vďakou prijíma. Prílohou darovacej zmluvy bol projekt rodinného domu v časti pozdĺžny rez základov.

11. V priebehu konania bolo preukázané, že výstavba základov prebiehala tak, že rodičia žalobcu poskytovali stranám v bližšie nešpecifikovanej výške postupne finančné prostriedky na materiál, prípadne sami realizovali úhrady stavebného materiálu na vybudovanie základov rodinného domu, vyplácali práce vykonané dodávateľským spôsobom firmami a živnostníkmi. Realizácia základov sa vykonávala v zásade svojpomocne. Takto sa vyjadril žalobca ako obdarovaný, jeho otec Ing. V. M., ktorý mal byť jedným z darcov. Tento ako svedok vypovedal, že od obce spolu s manželkou zakúpili stavebný pozemok, ktorý darovali žalobcovi. Bolo to asi v roku 2011. Druhý syn dostal záhradu. V tom čase žalobca bol už ženatý. Aby mladí dostali hypotéku finančne im pomohli vybudovať základy, čo spočívalo v tom, že tieto základy vybudovali svojpomocne. Vyplanírovali pozemok, vytýčili základy, tieto vykopali, zabezpečili dovoz kamenia, zaliali ich a vykonali ďalšie práce do prvej platne. Následne tieto základy darovali synovi na základe písomnej darovacej zmluvy. Pozemok daroval synovi asi v mesiaci marec - apríl 2011, a základy asi v polovici júla 2011. Predmetom daru bola hodnota asi 15.000 eur. Z výpovede uvedeného svedka je zrejmé, že synovi daroval pozemok na výstavbu rodinného domu, čo nie je sporným. Stranám následne pomohol vybudovať základy a popísal ako prebiehali stavebné práce. Ak finančne pomáhal obom stranám pri vybudovaní základov, nie je možné konštatovať, aby sám, prípadne s manželkou nadobudol do vlastníctva vec, ktorú následne daroval, prípadne aby finančné prostriedky daroval žalobcovi, ktoré by žalobca realizoval ako vnos - finančné plnenie na spoločnú vec. Z darovacej zmluvy ďalej vôbec nie je zrejmé na základe čoho má hodnota daru predstavovať práve sumu 15.000 eur. Za danej dôkaznej situácie súd darovaciu zmluvu vyhodnotil ako právny úkon neurčitý, nezrozumiteľný, teda absolútne neplatný. Výška vynaloženej sumy je spochybnená tiež znaleckým posudkom Ing. M. W., ktorý pri stanovení hodnoty prvého nadzemného podlažia - základov vyčíslil ich hodnotu pre čas podania posudku sumou 8.810 eur. Výstavbu rodinného domu začali realizovať strany ako manželia, rodičia žalobcu stranám poskytli pomoc pri výstavbe základov a za daných okolností, daného skutkového stavu nie je možné konštatovať, aby finančný príspevok deklarovaný ako dar, ktorého výška nebola ani ustálená, mal predstavovať vnos žalobcu na spoločný majetok.

12. Súd vyporiadanie BSM vykonáva zásadne ex tunc, t.j. k okamžiku zániku. Dokončené vyporiadanie má retroaktívny účinok. Ak žalobca podľa dohody strán uhradil oba úvery poskytnuté bankou aj po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva z vlastných finančných prostriedkov a súd uložil povinnosť žalobcovi uhradiť dlhy v A. v čiastke zostatku vyčísleného bankou ku dňu právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva, uhradené finančné prostriedky nezohľadnil pri vyčíslení podielu strán.

13. Žalovaná neunesla dôkazné bremeno tvrdia, že je oprávnená požadovať, aby sa jej uhradilo, čo zo svojho vynaložila na spoločný majetok, čo v konkrétnom prípade predstavoval vnos finančných prostriedkov vo výške 12.000 eur z pôžičky od rodičov žalovanej. Aj keď žalovaná predložila zmluvu o pôžičke z 12.11.2012, ktorá mala slúžiť na pokrytie výdavkov súvisiacich s výstavbou rodinného domu, podľa ktorej na základe vzájomnej dohody účastníkov sa dlžníci zaväzujú dlžnú sumu uhradiť bezúročne v hotovosti v prospech veriteľov v lehote do 31.12.2016, žalovanej neboli odovzdané finančné prostriedky v uvedenej výške, čo potvrdili strany aj vypočutý svedok. K jej uzavretiu preto platne nedošlo. Podľa výpovede svedkyne K. O. peniaze boli poskytované stranám priebežne v nižších čiastkach a použité tak na kúpu materiálov na stavbu, štúdiom žalobcu, veci do domácnosti, úhradu nákladov spojených s kolaudáciou domu a iné. Súd sa len môže domnievať, že doklad bol vyhotovený dodatočne ako kvitancia o poskytnutých finančných prostriedkov stranám. Vyporiadanie BSM medzi manželmi nezasahuje do práv a povinností tretích osôb, ktoré nie sú účastníkmi konania o vyporiadanie BSM. Tým zostávajú zachované všetky práva a námietky (R6/1972).

14. Je nepochybné, že aj rodičia žalovanej stranám finančne prispievali pri výstavbe nehnuteľnosti, aj počas trvania ich manželstva, najmä v počiatočnej fáze výstavby rodinného domu. Žalovaná nepreukázala sumu, ktorú by mal predstavovať vnos na spoločnú vec. Z vykonaného dokazovania, najmä z výpovede samotnej žalovanej a svedkyne K. O. vyplynulo, že časť z poskytnutých prostriedkov bola spotrebovaná. Žalovaná netvrdila, aby poskytnuté prostriedky boli darom, aj keď ich vrátenia vo vzťahu k nej sa rodičia nedomáhali.

15. Pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa nie je možné domáhať náhrady toho, čo bolo vynaložené na získanie veci, ktoré slúžia bežnej osobnej potrebe jedného z manželov alebo k úhrade jeho bežných povinností, prípadne k úhrade povinností, ktoré vyplývajú zo zákona. Nie je preto možné s odkazom na ust. § 150 Občianskeho zákonníka domáhať sa náhrady nákladov vynaložených z BSM na školné súvisiace so štúdiom žalobcu, pretože vzdelanie nie je možné kvalifikovať ako ostatný majetok, prípadne vec. Vynaložené náklady navyše neboli zrejmé neprimerané a ani ich výška nezodpovedá výpočtu žalovanej. Žalobca preukázal, že časť nákladov nemohla byť uhradená ani zo spoločných prostriedkov, pretože štúdium započal pred uzavretím manželstva v roku 2010.

16. Rovnako je nedôvodný nárok žalovanej na úhradu nákladov na bývanie od 01.09.2016. Žalovaná prestala viesť spoločnú domácnosť a spoločnú nehnuteľnosť užívať pre hlboké nezhody z vlastného rozhodnutia. Preto úhrady nájmu a zálohových platieb za prenajatý byt od jej rodičov nie je možné považovať za úhrady, ktorý by zo svojho vynaložila na spoločný majetok, a ktoré by mal súd zohľadniť v rámci vyporiadania. Úhrady do právoplatnosti rozhodnutia o rozvoďte poukazovala zo spoločného majetku.

17. Námietky premlčania vznesené stranami uznané neboli. Námietka uplatnená žalovanou ku vnosu čiastky 15.000 eur je nedôvodná, pretože strana si môže takéto právo uplatniť až po zániku bezpodielového spoluvlastníctva v súvislosti s jeho vyporiadaním. Námietka premlčania vznesená z opatrnosti žalobcom ako dlžníkom k oprávneniu veriteľa na vrátenie pôžičku je rovnako nedôvodná, pretože veriteľ nebol účastníkom konania v ktorom bola námietka vznesená.

18. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 2 a § 262 C.s.p.

19. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že v konaní sa nedostatočne zistil skutkový stav, a na základe takýchto skutkových zistení vec nebola správne posúdená, ak bolo opomenuté vyporiadať BSM v širšom zmysle vrátane spoločných dlhov s príslušenstvom a vnosov žalobcu do BSM. Rozhodnutie je nepreskúmateľné, pretože súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil napadnuté výroky rozhodnutia vo veci samej. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé akými úvahami sa súd riadil pri hodnotení dôkazov, tiež nie je zrejmé prečo sa pri rozhodovaní odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Tiež nedostatočne odôvodnil akým spôsobom dospel k rozhodnutiu vo veci samej a prečo na niektoré dôkazy pri rozhodovaní nebral ohľad.

20. Žalobca v konaní, v rámci vymedzenia predmetu vyporiadania, okrem vyporiadania masy BSM zahrnul do širšieho vyporiadania BSM aj spoločné dlhy - úvery poskytnuté A. na základe zmlúv o úvere. Počas konania žalobca tiež navrhol, aby pri vyporiadaní BSM bol zohľadnený dar od jeho rodičov

(výlučne žalobcovi), ktorého hodnota netvorila súčasť BSM. K uvedeným tvrdeniam darovania vypovedal žalobca ako aj žalovaná. Žalobca tiež predložil súdu listinné dôkazy a v konaní boli vypočutí viacerí svedkovia, ktorí vypovedali k otázke darovania. Vykonané dokazovanie týkajúce sa tohto darovania bolo podstatne širšie. Vyplývalo z neho viacero skutočností, aj rozporuplných, ktoré súd úplne opomína, nevyjadruje sa ako ich vyhodnotil a ani prečo si niektoré z nich, respektíve časti z nich osvojil a pojal do odôvodnenia rozhodnutia.

21. Spôsob odôvodnenia rozsudku evokuje dojem, že súd namiesto toho, aby rozhodoval na základe vykonaných dôkazov a zohľadnil pritom návrhy strán konania, rozhodoval na podklade vlastných vnútorných pocitov, respektíve niektorými právne významnými skutočnosťami sa nijako nezaoberal. Napadnuté rozhodnutie postráda základné obsahové náležitosti rozhodnutia ako takého, ktoré sú bližšie vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky vyjadrené v § 220 ods. 2 C.s.p. Ústavné konformným výkladom ust. § 220 ods. 2 C.s.p. je nutné dospieť k záveru, že s požiadavkami v ňom uvedenými je v rozpore aj také rozhodnutie súdu, ktoré bez jasného, zrozumiteľného a logického vysvetlenia nedáva jednoznačnú odpoveď na to, ako súd dospel k záverečnému zisteniu. Inými slovami, povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane, a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych opravných prostriedkov, a teda sa mu odníma možnosť konať pred súdom.

22. Žalobca v konaní postupoval v zmysle predbežného právneho posúdenia súdu, ktoré súd opakovane poskytol, a to, že všetko čo tvorí masu BSM bude posudzované a ocenené k dátumu právoplatnosti rozvodu manželstva strán konania. Na základe takto vyjadreného právneho stanoviska súdu, predložil žalobca súdu dôkazy preukazujúce existenciu úverov a ich príslušenstva v banke v čase rozvodu manželstva, výšku zostatku istín úverov k právoplatnosti rozvodu manželstva, ako aj výpisy z účtov, ktoré preukazovali, že úvery spolu s príslušenstvom uhradil po rozvode manželstva len žalobca. Banka ako veriteľ môže presne určiť do budúcnosti len zostatok istiny, nie výšku príslušenstva istiny. V potvrdení z banky bolo možné určiť k presnému času len zostatok istiny, a preto žalobca v konaní navrhol vyporiadať celý dlh voči banke vyplývajúci z úverov a vyčísliť istinu a úroky, ktoré boli na spoločnom dlhu uhradené výlučne žalobcom. Inými slovami žalobca sám platil spoločný dlh strán konania banke zo svojho výlučného majetku, a to od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva do súčasnosti. Súd príslušenstvo na spoločných dlhoch žiadnym spôsobom nezohľadnil, a teda ani nevyporiadal, a to ani do budúcnosti, ani ako nárok, ktorý žalobcovi vznikol úhradou spoločného dlhu z jeho výlučných prostriedkov. V zmysle platnej judikatúry, ak sa niektorý z manželov po zániku bezpodielového spoluvlastníctva podieľal na zaplatení spoločného dlhu zo svojich výlučných prostriedkov, má právo na ich náhradu podľa § 150 druhá veta Občianskeho zákonníka. V prípade spoločných dlhov a pohľadávok, ktoré neboli ku dňu vyporiadania uhradené, sa vo výroku o vyporiadaní premietne ich výška v dobe, kedy ku vyporiadaniu dochádza, pri súčasnom zohľadnení toho čo, ktorý z manželov na sporný dlh zaplatil, prípadne čo na spoločnej pohľadávke získal a zohľadniť bude treba aj dosiaľ neplatené spoločné príslušenstvo vyporiadanej čiastky. Ak ku dňu vyporiadania nie je spoločný dlh manželov uhradený, vyporiada sa nielen splatná časť dlhu, ale aj príslušenstvo, ktoré k dlhu prirastie (Najvyšší súd Českej republiky sp.zn. 22Cdo/14/2006).

23. Žalobca a žalovaná ako manželia v čase pred uskutočnením stavby rodinného domu, ktorý bol súčasťou BSM, nemali finančné prostriedky na začatie stavby ani v takom rozsahu, aby im mohol byť poskytnutý úver bankou. Podľa súhlasných výpovedí strán sporu banka poskytla úver na výstavbu rodinného domu výlučne po splnení podmienky, že na pozemku, na ktorom rodinný dom dnes aktuálne stojí, budú postavené minimálne základy stavby rodinného domu. Žalobca a žalovaná potvrdili, že stavba základov bola uskutočnená z finančných prostriedkov od rodičov žalobcu. Rozpor v ich výpovediach spočíval v tvrdení žalovanej, že išlo o pôžičku a táto bola údajne vrátená rodičom a bratom žalobcu. Rovnaký záver o tom, že stavba základov bola uskutočnená z finančných prostriedkov od rodičov žalobcu vyplýva zo svedeckých výpovedí svedka Ing. V. M., svedka V. M., svedka Ing. Y. M., svedka M. C..

24. Žalovaná navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

25. Krajský súd v Prešove v dôsledku odvolania podaného zo strany žalobcu uznesením zo dňa 15.12.2022 č.k. 2Co 33/2022 - 1128 rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 03.02.2022 č.k. 12C 9/2017-1064 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Prvoinštančnému súdu bolo uložené zaoberať sa argumentáciou žalobcu, podľa ktorej výška dlhu zo zmlúv o úvere mala byť vyporiadaná ku dňu rozhodnutia o vyporiadaní BSM. V tejto súvislosti sa poukázalo na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.02.2020 vydané vo veci 7Cdo 308/2019, v ktorom dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného odvolania v prejednávanvej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení vôbec nezaoberal odvolacou argumentáciou žalobcu, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď a ktorá mohla mať zásadný význam pre rozhodnutie vo veci. Žalobca v odvolaní namietal, že zostatok spoločného dlhu manželov vzniknutý z nesplateného hypotekárneho úveru mal byť vyporiadaný ku dňu rozhodnutia o vyporiadaní BSM a to tak vo vzťahu k dlžnej istine, ako aj vo vzťahu k príslušenstvu tejto pohľadávky. Táto otázka bola podľa názoru dovolacieho súdu vzhľadom na okolnosti daného prípadu pre posúdenie veci podstatná a pre nedostatok jej riešenia v rozhodnutí prvoinštančného i odvolacieho súdu ju nemohol posudzovať dovolací súd.

26. Po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie odvolacím súdom, súd prvej inštancie po doplnení dokazovania s prihliadnutím k vyslovenému právnomu názoru odvolacieho súdu mal za preukázané, že žaloba je dôvodná. V tejto súvislosti odkázal na odôvodnenie pôvodného rozhodnutia čo do ustálenia okruhu aktív a pasív BSM, na rozdelenie majetku v BSM čo do užšieho aj širšieho vyporiadania. Rovnako poukázal na dôvody, pre ktoré do vyporiadania nezahrnul ďalšie položky deklarované stranami (vnosy, dary, pôžičky, náklady na štúdium, náklady za nájom). V tejto časti žiadna zo strán nenavrhol vykonanie ďalšieho dokazovania a súd nemal dôvod korigovať svoje skutkové a právne závery.

27. Za dôvodnú sa považovala iba námietka žalobcu ohľadne výšky dlhu v čase právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva vo vyššej sume ako ju ustálil súd, čo ovplyvnilo výšku stanoveného podielu na vyrovnanie patriaceho žalovanej. Žalobca pôvodne žiadal zohľadniť výšku ním uhradených úrokov z úveru zaplatených po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva k ním stanovenému dňu. Po zrušení rozhodnutia tieto platby zohľadnil do vyčíslenej výšky dlhu ku dňu právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva s prihliadnutím k splátkovému kalendáru vystaveného bankou počínajúc dňom 24.03.2022. Žalobca preukázal, že pri úvere XXXXXXXXXX poskytnutého vo výške 97.700 eur predstavovala ku dňu právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva podľa potvrdenia banky nesplatená istina sumu 94.703,77 eur. Od mesiaca november 2016 žalobca uhradil mimo istiny tiež úrok z úveru v 65 -tich splátkach do 16.04.2022 vo vyčíslenej výške 6.950,62 eur. Nesplatené úroky z úveru od 17.04.2022 do konečnej splatnosti úveru 17.09.2041 podľa splátkového kalendára (č.l. 1148 spisu) vystaveného bankou sú vyčíslené na 10.782,05 eur. Spolu mali strany z čerpaného úveru podľa dohodnutej lehoty splatnosti zaplatiť na úrokoch od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode 17.732,67 eur a s nesplatenou istinou celkom 112.436,40 eur. Pasívum z uvedeného úveru predstavuje uvedenú výšku. Pasívum z úveru č. XXXXXXXXXX čerpaného stranami vo výške 13.000 eur žalobca ustálil k právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva ako istinu nesplateného úveru a úroku za daný mesiac 12.117,20 eur. Podľa potvrdenia banky a jeho vyčíslenia ním uhradené úroky z úveru do 16.04.2022 predstavovali výšku 1.147,13 eur a úrok z úveru vyčíslený bankou v splátkovom kalendári (č.l. 1145 spisu) od 17.04.2022 do splatenia úveru dňom 17.07.2042 predstavuje výšku 1.509,25 eur. Spolu pasívum z uvedeného úveru k rozvodu manželstva činí 14.773,58 eur.

28. Pri zohľadnení aktív vo výške 152.200 eur a pasív v celkovej výške 127.210 eur predstavuje podiel na vyporiadanie sumu 24.990 eur a podiel na vyporiadanie v prospech žalovanej 1/2, teda 12.495 eur.

29. Pri rozhodovaní o splatnosti pohľadávky sa zohľadnili pomery sporových strán. Do úvahy sa zobrali argumenty žalobcu, pre ktoré sú dané podmienky, aby v súlade s ust. § 232 ods. 3 C.s.p. sa rozhodlo o odlišnom termíne splatnosti pohľadávky. Hľadiskom pre úvahy súdu bola skutočnosť, že žalobcovi sa uložila povinnosť uhradiť oba úvery čerpané na výstavbu nehnuteľnosti a rovnako sumu na vyporiadanie podielu, ktorá je v pomerne vysokej čiastke.

30. Pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva sa vychádzalo zo základných zásad pre vyporiadanie stanovených zákonom, ako aj z rozhodovacej praxe súdnych autorít pri zohľadnení právneho názoru vysloveného odvolacím súdom.

31. Vo veci sa akcentovala argumentácia žalovanej spočívajúca v zohľadnení hodnoty aktív - nehnuteľností pre vyporiadanie v čase vyporiadania BSM súdom. Žiadna zo strán však v konaní nepreukázala hodnotu nehnuteľností v inej výške ako bola stanovená v znaleckom posudku v mesiaci august 2020. Z tejto hodnoty, ktorej výška nebola medzi stranami sporná, sa vychádzalo.

32. Pri pasívach ku dňu 14.11.2016 sa vychádzalo z nesplatennej časti dlhu podľa potvrdenia banky o výške nesplatennej istiny, úroku a vyčíslenia uhradeného úroku žalobcom do mesiaca marec 2022. Ak banka v pôvodných správach konštatovala inú výšku dlhu, po doplnení správ vyčíslená výška nesplatennej istiny a úrokov predstavovala celkovú výšku dlhu, ak by oba úvery boli splatené dňa 14.11.2016. Z podmienok zmluvy takáto splatnosť úverov nevyplývala a dlžníci boli povinní úvery uhrádzať podľa dohodnutých zmluvných podmienok. Preto sa vychádzalo z dohodnutých podmienok splatnosti a žalobcovi uložená povinnosť uhradiť dlhy voči banke.

33. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 2 a § 262 C.s.p. Ani jedna zo strán nebola v konaní plne úspešnou, čo sa prejavilo hlavne pri vyčíslení vyrovnávajúceho podielu a výšky vyrovnávacieho podielu podľa poslednej úpravy žaloby žalobcom. V takomto prípade bolo možné náhradu trov pomerne rozdeliť, resp. vysloviť, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

34. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedla, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. V rozhodnutí bol aktualizovaný stav pasív ku dňu rozhodnutia v spore, t.j. ku dňu 10.07.2023, avšak hodnota aktív, najmä hodnota rodinného domu bola ustálená ku dňu zrušenia BSM, teda k roku 2016. Hodnota rodinného domu je ku dňu rozhodovania vo veci určená znaleckým posudkom znalca Ing. B. J. zo dňa 09.08.2023, v ktorom znalec určil hodnotu aktív na sumu 162.311 eur, teda na hodnotu o 10.000 eur vyššiu, než z akej vychádzal súd prvej inštancie. Žalobca zámerné podhodnotil hodnotu domu a menil údaje týkajúce sa zostatku úverov ku dňu zániku BSM. V žalobe bol reálne vyčíslený zostatok nesplatených úverov ku dňu zániku BSM pri hypotéke vo výške 93.939,23 eur a pri úvere vo výške 12.009,88 eur. Rovnako suma uplatnená žalobcom vo výške 15.000 eur nemôže byť súčasťou vyporiadania BSM. V žalobe takéto pasívum neexistovalo a vzniklo až v priebehu konania, keď žalovaná poukázala na tú skutočnosť, že žalobca vo svojej žalobe nesprávne a neúplne určil hodnotu rodinného domu, keď nezarátal súčasť stavby a to základov. Až keď sa zistilo a poukázalo na tento rozpor v znaleckom posudku, začali vznikať akési doklady, najskôr o darovaní základov a potom začali vznikať prehlásenia o darovaní finančnej sumy 15.000 eur.

35. Do pasív BSM patrí ešte pôžička vo výške 12.000 eur poskytnutá matkou žalovanej, ktorú predložili a preukázali zmluvou o pôžičke, výpismi z banky, ako aj výsluchom svedkov. Žalovaná sa domáhala aj vyplatenia nákladov na štúdium žalobcu spolu vyčíslených na sumu 3.452 eur. Tieto výdaje boli vynaložené nad rámec zo spoločného majetku výslovne v prospech žalobcu. Žalovaná má za to, že BSM je potrebné, tak v časti aktív, ako aj pasív, vyporiadavať ku dňu zániku BSM, teda ku dňu nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o rozvoде. Nie je možné aktíva ohodnocovať a vyporiadavať k roku 2016 a pasíva dopĺňať a neustále navyšovať s požiadavkou vyporiadania tejto položky ku dňu rozhodovania súdu.

36. Vzhľadom na rozdielny prístup pri vyhodnocovaní hodnoty aktív a pasív bola žalovaná nútená zabezpečiť si ocenenie nehnuteľností - aktív v spore formou znaleckého posudku znalca Ing. B. J.. Predmetným znaleckým posudkom znalec stanovil hodnotu aktív na sumu 162.311 eur, teda hodnotu o 10.000 eur vyššiu, z akej vychádzal súd pri rozhodovaní vo veci samej.

37. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovanej nie je opodstatnené.

38. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

39. Pokiaľ ide o námietky žalovanej o porušení jej práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

40. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

41. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

42. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

43. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

44. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

45. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednaní veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú

rozhodovacia činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

46. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú dôkaznú zákonnú silu (článok 15 Základných princíпов Civilného sporového poriadku). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie strán sporu.

47. Okrem základných princíпов je hodnotenie dôkazov upravené v ust. § 191 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

48. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

49. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

50. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, jedinými hodnoverne preukázanými pasívami na strane žalobcu a žalovanej sú dlhy vzniknuté v A. na základe Zmluvy o hypotekárnom úvere zo dňa 21.10.2011 a zo Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 17.07.2012. Keďže povinnosťou uhradiť tieto dlhy bol výlučne zaviazaný žalobca, prvoinštančný súd správne postupoval, ak dokazovanie zamerail na zistenie rozsahu týchto dlhov ku dňu vydania rozhodnutia o vyporiadaní BSM. Je pritom nepochybné, že splatnosť týchto záväzkov ešte nenastala, a preto bolo nevyhnutné zistiť výšku týchto záväzkov za predpokladu ich riadneho plnenia v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok. Nepochybnou je tiež skutočnosť, podľa ktorej od rozvodu manželstva platby spojené s poskytnutými úvermi uhrádza výlučne žalobca. V prípade dlhu vzniknutého zo Zmluvy o hypotekárnom úvere zo dňa 21.10.2011 celková výška dlhu podľa potvrdenia banky ku dňu právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva predstavovala sumu 112.436,40 eur, pričom táto čiastka pozostávala z istiny 94.703,77 eur a úrokov v sume 17.732,67 eur. Pri zmluve o splátkovom úvere zo dňa 17.07.2012 dlh predstavoval sumu 14.773,58 eur pozostávajúcu zo sumy 12.117,20 eur (istina nesplateného úveru ku dňu právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva spolu s úrokom za daný mesiac), zo sumy 1.147,13 eur (úrok z úveru uhradený žalobcom do 16.04.2022) a zo sumy 1.509,25 eur (úrok z úveru vyčíslený bankou od 17.04.2022 do splatenia úveru dňom 17.07.2042). Celkovo tak pasíva dosahujú sumu 127.210 eur (112.436,40 eur + 14.773,58 eur).

51. Správne sa postupovalo i pri stanovení všeobecnej ceny nehnuteľnosti v znaleckom posudku č. XX/XXXX vypracovanom znalcom Ing. M. W. dňa 20.08.2020. Úlohou znalca v zmysle uznesenia Okresného súdu Poprad zo dňa 26.06.2020 č.k. 12C 9/2017 - 794 bolo určiť aktuálnu všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti a to podľa stavu nehnuteľnosti ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva. So znalcom stanovenou všeobecnou hodnotou nehnuteľnosti žalovaná vyslovila súhlas. Rovnako v

podaní zo dňa 28.06.2023 (č.l. 1320 a 1321 spisu) sa stotožnila s hodnotou nehnuteľnosti stanovenou podľa znaleckého posudku na sumu 152.200 eur. Z tohto podania vychádzal vo svojej záverečnej reči právny zástupca žalovanej na pojednávaní konanom dňa 10.07.2023, pričom ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nemal.

52. Pokiaľ ide o znalecký posudok č. XXX/XXXX vypracovaný znalcom Ing. B. J. dňa 09.08.2023 po vyhlásení dokazovania za skončené, na tento nebolo možné prihladať.

53. V súvislosti s vyššie uvedeným je potrebné poukázať na ust. § 154 C.s.p. Podľa tohto ustanovenia, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

54. V sporovom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania, ktorá znamená, že sú koncentrované vo fáze konania pred súdom prvej inštancie, ktoré s odvolacím konaním predstavuje jeden celok. V materiálnom zmysle zákonná koncentrácia konania znamená, že vyhlásenie dokazovania za skončené pred súdom prvej inštancie predstavuje moment v dokazovaní, po ktorom už na účely ďalšieho, čiže odvolacieho konania nebudú v zásade nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany prípustné. Zákonná koncentrácia je totožná s princípom neúplnej apelácie, ktorý platí pre odvolacie sporové konanie. V tomto smere je potrebné dať do pozornosti zásadu platiacu už v rímskom práve, podľa ktorej práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a podobne. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení.

55. Konceptia odvolacieho konania v civilnom spore vychádza z tzv. neúplného apelačného systému. Neúplnosť apelácie znamená, že právo odvolateľa použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, je obmedzené. Strany sporu mali v doterajšom priebehu konania niekoľko príležitostí tieto prostriedky použiť a boli súdom poučené o sudcovskej koncentrácii konania.

56. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú v zmysle § 149 C.s.p. najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Ust. § 366 C.s.p. má základ v koncentrácii konania podľa § 153 a § 154 C.s.p. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Podľa § 384 ods. 3 C.s.p., odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 C.s.p. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihladať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak:

1. sa týkajú procesných podmienok,
2. sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
3. má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
4. ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.

57. V danom prípade, keďže nenastal ani jeden prípad umožňujúci aplikáciu ust. § 366 upravujúceho novoty v odvolacom konaní na prejednávajúcu vec, na znalecký posudok predložený žalovanou po vyhlásení dokazovania za skončené, nebolo možné prihliadnuť.

58. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

59. Zároveň žalobcovi majúcemu v odvolacom konaní plný úspech, bola priznaná i náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v súlade s ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p. s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

60. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).